

**SAŽETAK PRESUDE
M. G. PROTIV TURSKE
OD 22. OŽUJKA 2016. GODINE
ZAHTJEV BR. 646/10**

*Povreda konvencije zbog pasivnosti domaćih tijela u
pogledu istraživanja obiteljskog nasilja*

ČINJENICE

Tijekom srpnja 2006. godine, podnositeljica je protiv supruga podnijela kaznenu prijavu u kojoj je navela kako je pobjegla od kuće zbog obiteljskog nasilja kojemu je izložena od početka braka. Institut za forenzičku medicinu sastavio je izvješće te je podnositeljica upućena Odjelu za psihijatriju pri Medicinskom fakultetu u Istanbulu koji je državnim tužiteljstvu dostavio mišljenje da podnositeljica pati od depresivnog poremećaja i kroničnog post-traumatskog stresa, uzrokovanih pretrpljenim nasiljem. Podnositeljičin suprug je je ispitan tijekom prosinca 2006. godine te je opovrgnuo podnositeljičine navode te. Protiv podnositelja je u veljači 2012. godine podignuta optužnica radi tjelesne ozljede.

U međuvremenu, tijekom kolovoza 2006. godine, podnositeljica je pokrenula postupak radi razvoda braka te je po njezinom zahtjevu, nadležni sud odredio sigurnosnu mjeru. U rujnu 2007. godine, donesena je presuda kojom je razveden brak između podnositeljice i njezinog supruga te su djeca dodijeljena podnositeljici na odgoj i čuvanje.

Tijekom 2012., 2013. i 2014. godine, podnositeljica je od nadležnog suds zatražila izricanje sigurnosnih mjera protiv bivšeg supruga zbog opetovanih prijetnji smrću i nasiljem. Nadležni domaći sud je odredio mjere zabrane približavanja i uznemiravanja podnositeljice.

Tijekom 2014. godine, zaklada „Ljubičasti krov“ koja je pružila smještaj podnositeljici i njezinoj djeci je nadležnom centru za socijalnu skrb podnijela izvješće navodeći kako je podnositeljičina sigurnost i dalje ugrožena te kako je izložena opetovanim prijetnjama.

PRIGOVORI

Sud je ispitivao podnositeljičin prigovor povrede čl. 3. Konvencije u okviru kojeg je istaknula da domaća tijela nisu poduzela mjere kojima bi spriječila nasilje te je ispitivao i prigovor temeljem čl. 14. u vezi s čl. 3. Konvencije kojim je istaknula sustavnu diskriminaciju žena u pitanjima vezanima uz nasilje u obitelji.

OCJENA SUDA

U odnosu na članak 3. Konvencije

Sud je primijetio kako je podnositeljica dana 18. srpnja 2006. godine protiv supruga podnijela kaznenu prijavu te kako je sljedećeg dana sastavljeno izvješće domaćih tijela o pretrpljenim ozljedama i poveznici između psihičkog stanja i pretrpljenog nasilja. Međutim, nalog za uhićenje njenog supruga izdan je tek dana 23. studenog 2006. godine, a ispitan je dana 15. prosinca 2006. godine, gotovo pet mjeseci nakon podnošenja kaznene prijave. Kazneni postupak (koji je u trenutku donošenja presude Suda i dalje bio u tijeku) protiv podnositeljičinog muža pokrenut je 5 godina i 6 mjeseci nakon podnošenja kaznene prijave. Sud je istaknuo da su domaća tijela dužna pridati posebnu pažnju slučajevima obiteljskog

nasilja te je naglasio da Istanbulska konvencija¹ zahtjeva od država članica da poduzmu potrebne mjere kojima se osigurava pravodobno provođenje istrage i sudskih postupaka. Povrh toga, Sud je istaknuo kako su domaća tijela obvezna uzeti u obzir psihičko, psihološko i financijsko stanje žrtve te njezinu ranjivost i procijeniti situaciju što je prije moguće. U konkretnom slučaju ništa nije moglo opravdati dugotrajnu pasivnost državnog tužiteljstva prije pokretanja kaznenog postupka ili duljinu trajanja istog nakon što je pokrenut. Sud je stoga zaključio kako način provođenja kaznenog postupka nije bio u skladu s zahtjevima čl. 3. Konvencije.

Podnositeljica je istaknula da sukladno zakonodavnom okviru koji je bio na snazi od donošenja presude kojom je brak razveden do stupanja na snagu Zakona br. 6284 (20. ožujka 2012.) nije imala mogućnost tražiti izricanje sigurnosnih mjera protiv bivšeg supruga te kako se nekoliko godina bila prisiljena skrivati od njega zbog straha od ponovnog nasilja. Sud je ponovio da je psihološki učinak značajan aspekt obiteljskog nasilja kojeg treba uzeti u obzir prilikom ispitivanja slučaja. Sud je primijetio da dok je podnositeljica bila u braku, mjerodavne odredbe domaćeg prava (Zakona br. 4320) omogućavale su joj da od domaćeg suda nadležnog za obiteljsko-pravne sporove odredi sigurnosne mjere. Međutim, sporno je bilo pitanje mogu li se takve mjere primijeniti i nakon razvoda braka. Naime, izričaj odredaba mjerodavnog zakona ukazivao je na mogućnost različitog tumačenja navedene situacije. U razdoblju od donošenja presude kojom je domaći sud razveo brak (dana 24. rujna 2007.) pa do stupanja na snagu Zakona br. 6284 (dana 20. ožujka 2012.), zakonodavni okvir nije podnositeljici jamčio zaštitu putem sigurnosnih mjera propisanih odredbama Zakonom br. 4320, jer je tumačenje tih odredaba prepušteno diskrecijskoj ocjeni domaćih sudova nadležnih za obiteljsko-pravne sporove u svakom pojedinom slučaju. Sud je zauzeo stav da je podnositeljica živjela u strahu i tjeskobi te je i nekoliko godina nakon što je pokrenula postupak pred domaćim sudovima bila prisiljena živjeti u strahu od bivšeg supruga. Sud je stoga utvrdio da je došlo do povrede čl. 3. Konvencije.

U odnosu na čl. 14. u vezi s čl. 3. Konvencije

Sud je u svojoj dosadašnjoj praksi već isticao da ukoliko država, pa čak i nenamjerno, ne pruži ženama zaštitu od obiteljskog nasilja, doći će do povrede prava na jednaku zaštitu. Nadalje, Sud je naglasio da sukladno čl. 3. Istanbulske Konvencije, pojam „nasilje prema ženama“ treba tumačiti kao povredu ljudskih prava i oblik diskriminacije prema ženama. U vezi s navedenim, primijetio je da okolnosti slučaja ukazuju na opću i diskriminatornu pasivnost sudbenog aparata u Turskoj koja je pogoduje obiteljskom nasilju. Isto tako, Sud je zaključio da sve do stupanja na snagu Zakona br. 6284, mjerodavno domaće zakonodavstvo nije omogućavalo razvedenim ženama pravo na zaštitu od nasilja bivših muževa putem sigurnosnih mjera. Sud je stoga utvrdio kako je došlo do povrede čl. 14. u vezi s čl. 3. Konvencije.

PRAVIČNA NAKNADA

19.500,00 EUR – na ime nematerijalne štete

4.000,00 EUR – na ime troškova postupka

---

¹ Konvencija o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.